

هفتلىق «زىكى» غزىتىسى
 آيونە قىمىتى ھەر يردە
 بىر يىلىك ۲ — مىنات
 آلتى آيلىق ۱ — مىنات
 بىر آيلىق ۲۰ — قېك
 تىك نىسخەسى ھەر يردە ۵ قېك

زىكىنىڭ قىممىتى ۱۹۲۶
 قوبول اولتور.
 درج اولنمايان مقالهلر قايتاريلمايۇر
 اداره نىڭ آدرەسى:
 ابروان آيوون كوچەسى ا.ق. (ب) ف.د.
 مركزى قومىتە تۈرك شەبەسى

جمعه ۲۳ آبريل ۱۹۲۶

اوزاق شرقىدە نەلر اوليور؟

چىن خادىھەلىرى

جىلمەزە مەلۇم دەرگە، چىن اولكە قەدىن شەرى مەر. اوچىنى قوت اىسە سى آسيانىڭ شرقىدە ھىمان آوروپا بويۇ اۆسەي-فۇ در، كە يە اۆز خصوصى كىكىندە بىر مەملىكەت اولوب، اھالىسى دىخى 400 مىليون قەدر در.

بۇ اولكە بۇ قەدر بويۇك و زىكىن اولمىقلە، بوتون آوروپا قەتمەسەن قەشلە اھالى بى حاۋى اولمىقلە بىر بىر، سەلردن، حتى بىر-بىكى عصردن بىر آوروپايلەر و آمرىقا بىر مەملىكەت مەقامندە خەدىم كورمىكە در. بىنى چىن اولكەسىنىڭ بوتون ئوتتۇرى او ظالم و آلچاق قايتا ئىستىركى كىمى و تاثيرى آلتىدە در.

غرب قايتا ئىستىركى چوقىن بىر دەرگە چىن اھالىسىنىڭ اوبانماستىن قورقۇس ايدەرك، اوتا «سارى تەلكە» اسمى وىر مەشار. و چىندىن غەيب ايتىدىكى ھەر بىر باغلى پارچە بىر بوتىدىقلىرى، ھىمىن قورقۇبى بىر دەرگە تىكرار ايدىرلر.

«اگر بىر كۈن بۇ 400 مىليون اھالى اوبانمىسە آوروپا و غرب اولكە لرى ايجون دەشتلى بىر بلا و تەلكە مەيدانە كەلجىكەر» بوروزا بىر قورقۇ بى «سارى تەلكە» اسمىلە تارىخ كىتابلر نە بىلە كىچىرمىكەن چىكىنمەشدر. و حقىقتە او دەشتلى سارى قوم، چىن اھالىسى اوباندى. سوڭ يىللردە باشلانغان داخلى قارشىلىق و عىيانلر بۇ بىر قىچ آى ايجىدە دەرگە زىادە شەت كىسب ايتىمىشدر.

چىندە بىكىدىكىرلە قاوغا بايان بىر قىچ قوتلر وارد در كە بوتلرگ آرسەندە اوج آيدىن بىر حقىقى بىر وىطنداش مەخارىبەسى دوام ايدىر. او قوتلردىن بىر نەچسى «خلىق اوردولرى» در. ھانسى كە چىن اھالىسىنىڭ حقوق و مەنەقى مەدافە بىدەر. بۇ قوت ايجىنى اولكەلر ابلە باغلا نەش الجاق و زىل شىرطنامەلر نە ضد اولوب، چىن اھالىسىنىڭ اوز باشە اداره اولنمىسى و آوروپا و ياپونىا تالانچىلرگ انە اسىر قالمامىسى استىيرلر.

ايجىنچى قوت چانغ-سولېن در، كە طوغرىدىن ياپونىانىڭ كۈلەسى اولوب، اونىڭ مەنەقلىرىنى مەدافە ابلەير. او خلىق اوردو سە قارشى مەخارىبە ايدوب، چىن اولكە سىنىڭ باى تەختى «بەكىن» ى ضبط ايتىمكە چاليشىر.

چانغ-سولېن ك اولكەسى مانجورىيا قەتمەسى و اونىڭ مركزى اولان «مولىق» قەتمەسى و اسلى بى چارەلر بوقدر.

مظلوم بوتون مىلتلرگ آزادلىكى پىرولە تارىا ھىكەرمانەندە در. چىنىڭ زىمەتكارلىرى دىخى ار كىچ بۇ يولى توتاجاقار.

خارجى اولكلەردە

پە گىنىڭ موقەدە ئىلدار طرفىدىن قەبىلى

آبرىل آينىڭ 17-سەندە موقەدەن عىسكىر لىنىڭ بىنى چانغ-سولېن اوردوسىنىڭ قەسمى بە كىنە داخلى اولمىشدر.

چانغ-سولېن شورا وىطنداشلىرىنى تەضىق ايدىر

چانغ-سولېن بە كىنى آلتىدىن سىگرە شورا ھىكۈمىتى تەبە و وىطنداشلىرى تە قارشى تەضىقلىر اجرا ايدىر.

ھىمىن قوماندان شورا وىطنداشلىرىنى اولكەدە تەبلىغات و تەشۋىقات آباردىقلىرى بەھانە ابلە، اوتلردن 40 نفر بە كىندىن چىقارتماق فەكر تەندەر.

مرا كىشە

مرا كىشە فرانسىلر، اسپانىيلر و رىفلر آرسەندە باشلانغان بىر نەچسى مەزگىل باش توتماشدر. او سىدىن كە عبدال كرىمى سوركون ايتىمىكەن اوتىرى فرانسىلرگ تەكلىفى رىفلر طرفىدىن قوبول اولنماشدر

ايران شاھنىڭ تاجلاندىرلمىسى

ايران دە رىضا شاھنىڭ تاج قومانداندىن اوتىرى بويۇك خاضىرلىقلر كورولمىكە در. بۇ تاج آينىنى ايجون ايران ھىكۈمىتى خزىنەسەندىن بىر قىچ مىليون تومان خىز-جىلاناجقدر.

يونان اوردوسىدە عىصيان

عىصيانى قان ايجىدە بوغدىلر

يونانىستاننىڭ سلاىنىڭ شەرىدە ايجىنى ھفتە اول بىر قىچ بولۇك عىسكىر ھال خاضىر ھىكۈمەت و ادارە بى قارشى عىصيان ابلەدىلر.

يونان ھىكۈمىتى ھىمان بويۇك عىسكىرى قوت كوندردى، و عىصيان قالدىران عىسكىرلىرى مەخارسە ابلەدى. دەشتلى چارىشما نەتىجەسەندە عىصيان قالدىرانلردىن بويۇك قەسمى تەلف اولدى.

فوق العادە ھىكۈمە عىصيان رەھبەرلىرىنى اعدام جىزاسىنە ھىكۈم ايتىدى ايسە سوڭ دىقە اونلرگ اعدام جىزاسىنى 100 يىل جىسە تەبىل ايتىمىشدر.

تور كىيا خىبىرلىرى

مىصطفى كمال پاشانىڭ خاضىراتى

استانبولگ بوتون غزىتەلرى مىصطفى كمال پاشانىڭ خاضىراتى نەش ايتىمىكە در. ھىمىن خاضىرلەر بىكى تۈرك القبا

سەلە دىخى چانغ اولتەجىنى كىي، تەفلىس دە «زاربا ووستوقا» ھىتت اداره طرفىدىن روس دىلەبە و دەر بىر قىچ آوروپا دىلەر ابلە طەبىع و نىش ايدىلەجىكەر.

تور كىيا ھىكۈمىتى بىكى القبا بى قوبول ايتىدى

«بىكى بول» غزىتەسىنىڭ اقدىبى رادىيو بە كورە تۈركىيا ھىكۈمىتى غرب القباسى غۇشە لائىن القباسىنى قوبول ايتىمكە قىرارىنى چىقارمىشدر.

كەند شورا سىچكىسىدە

زوربارلرگ فرىلداقلى و يوقەلرگ موقەبىتى

بۇ يىل شوللى مەخاندان كەندىدە شورا سىچكىلەردە كەند وارلىلارنىڭ اشدە مەشەدى على اصغر دورماق ابلە بىر طرفدە يىغىلمىشدر، او بىر طرفدە ايسە كاسىلر و اورتا باب كەندىلر ايسىگىچە سەنە كەندىك ھەر بىر اكسىكلر بىنى دىيۇپ دوزەتمىگە چاليشىوردىلر.

بىر نەچسى مەشەدە كەند شورا سىدىنىڭ مەروضەسى ايشىدىلدى كىچىن ابل غوموم كەند شورالى و ارلىلاردىن اولوب لازىمى ايشىلرگ آبارىلما ماسى جىمەت طرفىدىن ايشىدىلۇب كافي كورولمادى. گرى قالمىشدر.

آخىرە كەندىن جوان ھواسكارلردىن كاسب و اورتا باب كەندىلردىن 19 نفر غۇشە 7 نفر نامزد ايتىخ ابلدىنى فقط بورادا آچىنماق بىر شى تەبىن ايتىدىرلمەسى چوق لازم در.

ايدى، اودا جەمەزىنلەر غەبىدىن غوموم ايجىنى كۈن اول كاسىلاردان قوناق قايتىرىپ كىسىكى قوبونى ايدى كە ھىدەر ايتىدى. كاسب كەندىلر بۇ قورسەندە اوتخوبورى كىچىلر ھىركىنى و ھىرىڭ خىلەسىنى باشە دوشوب فرىلداقلى انا مەيدانلار، قوبونى يوب كىچىن اولو و اولان كىتابخانە بى ياخشى بىر ھالە رىنىڭ خىرەتە حساب ايتىدىلر، ايسە مە مە صالقم ايجون تەلىماتچى، دقت و غىرت دىلر كە بىر داھا قولاق بومروقو اوز لازىمدر.

چاغرىش

«زىكى» غزىتەسىنە اوزوم آلتى (6) آيلىق آيونە يازىلاراق شو آشاغىدە آدلرى قىد اولونان بولداشدرىدە قىمتلى «زىكى» غزىتەسە آيونە يازىلەغە دعوت ايدىرەم.

ايروان غەملە فاكولتەسىنىڭ نەزىدە اولان تۈرك شەبەسىنىڭ طالبە و طلبەلرندىن كرمە عباسوف، مەھمەد رىضافى، فاطمە اقدىپووانى، مەرزە عىسكىروف، ھىدار كاظموف، ھىبىب مەھمەد زادەنى، يعقوب جەمىشداوف.

لورى پامپاق قىزانىڭ استىان آوان ناھىيەسىنىڭ ابلمازلى كەندىدىن مەلم احمد قربانوف، قىرائىتخانە مەدىرى مەھمەدلىن اقدىپى، مەھمۇد آغا كرىم اوغلىنى، مەھمۇد عىلىنى. صوبوق بولاق كەندىدىن ولى جىفروف، عبدالرەھىم مەھمەد اوغلىنى، نادر عىسكىروف

جوجە كەندىدىن: مەلم يوسف خاتم زادەنى، مەھمەد قوربانوف، يوسف قربانوف. خىللى مەھمۇدوف

اىتالىا و يونانىستان تور كىيا قارشى ايتالىا ابلە يونانىستان آرسەندە تور كىيا قارشى بىر مەھمەد غەد ايدىلەدىكى خىر آلتىدىن، تور كىيا 26-27 نەچى يىللرگ احتىساق عىسكىرلىرىنى سلاح آلتە چاغىردى.

شورا ھىكۈمىتىلە تىجارى مەناسىت و مەھمەد غەد ايدوب مەزكۇراتە باشلامق ايجون سىچىن قومىسىنىڭ سەدى تىجارەت قومىسارى على جىئانى بىك در.

بويونلارنى دە گە، امبە وارىز كە باشقا كەند كاسىلاردا بويە اولوب اوز ھىقلر نى الدن براقمايچىقلر.

اچمازىن كوزى آچىق

شورا سىچكىلىرى و قاندىنارگ فەالىتى زىكە زورلرگ قاپان دائىرەسەندە بۇ سە سىچكىلر چوق ياخشى كىتىدى. بۇ سە تورك بوقسول و اورتا باب كەندى قباغە چىكىلدى. اوبلە كە بوتون كەند شورا غۇشولرى اورتا و بوقسول كەندىچىلر اولدى. تورك قاندىنارلردىن سىچكىلەردە اشتراك ايدوب 22 نفر. قاندىلر كەند شورا غۇشولرى سىچكىلر قاندىلر ھىياتە كە بويۇك نەقشان قاندىنارلردىن اولوب قاندىن تەلىماتچىسى اولماماسى در. بۇ سىدىن ايسە تورك قاندىلر آرسەندە تەشكىلات گرى قالمىشدر.

چاغرىش

«زىكى» غزىتەسىنە اوزوم آلتى (6) آيلىق آيونە يازىلاراق شو آشاغىدە آدلرى قىد اولونان بولداشدرىدە قىمتلى «زىكى» غزىتەسە آيونە يازىلەغە دعوت ايدىرەم.

ايروان غەملە فاكولتەسىنىڭ نەزىدە اولان تۈرك شەبەسىنىڭ طالبە و طلبەلرندىن كرمە عباسوف، مەھمەد رىضافى، فاطمە اقدىپووانى، مەرزە عىسكىروف، ھىدار كاظموف، ھىبىب مەھمەد زادەنى، يعقوب جەمىشداوف.

لورى پامپاق قىزانىڭ استىان آوان ناھىيەسىنىڭ ابلمازلى كەندىدىن مەلم احمد قربانوف، قىرائىتخانە مەدىرى مەھمەدلىن اقدىپى، مەھمۇد آغا كرىم اوغلىنى، مەھمۇد عىلىنى. صوبوق بولاق كەندىدىن ولى جىفروف، عبدالرەھىم مەھمەد اوغلىنى، نادر عىسكىروف

جوجە كەندىدىن: مەلم يوسف خاتم زادەنى، مەھمەد قوربانوف، يوسف قربانوف. خىللى مەھمۇدوف

كندلر ده حيات

تفصائل و ابي طرفلر

ديليجاندى

قضا تورك كندلر ايجون تيلماتيجى لازمدر

هر كنده 20-30 نفر كندجى فقرا بالاريندن ل. ق. ك. اتقاي سيرانه قبول اولونمساقله برابر عهدلرته ويربلن وظيفلر ايله مشغول درلر. قضاة اكترى تشكيل ايدن تورك خلقى در. و بو تورك خلقى ده زياده سيله موهومات خرافات كبي ايشلر باقىلارنى انكار ايتك اولماز. بو خستهلقى اورتالقدان قالديرماق ايجون برنجى نوبه ده تيلماتيجنك تيلفات ابارماسى لازمدر! و او يگى يمه كنج اتقاي عضولرى قارانقده بر اقمابوب «له نينزمه ايله تريبه لئمه ليدرلر» حقيقتدر قضاة تيلماتيجى واردر، آتجاق تيلماتيجى تورك لسانه آشنا اولماسدي ايجون يونون وقتى اره منى كندلر نده كچيرير. بوته با ناهجه ميزك اكترى تينى نظر اعتباره آلاق هر حالده تورك تيلماتيجى گونده ريلمه سنى ديليجان قضا فرقه قوميت سندن آرزو و رجا ايديريز.

و حشى عادت دوام ايدير
بو كون مللى درده كه نه عادتلردن بريده قيزلارى خردا ازه ويرمك دور بو بر آييك ايجينده اوج صغير قيز ازه ويردبلر هانسكى اولسون بويوك كئنازلو امير آسلان حسن اوغلو 12 باشنده قيزى ساتوب كوللو جهانكير بخشلى وغلونا اوزينده قومومول. 130 ماته

ايكنجى سيد مصوم كللو ينه 13 باشنده فيزى قلمه ديبلو چينار اوروچ اوغلو اوزينده قومومول 30 ماته... و او برى ينه كوللو كلنار على فيزى يشم بى صاحب بايورت كندلو نجف او جاقلى اوغلو قاجيردوب بونلار ك اوچيده آبرى آبرى ناهجه نك زاقس شعبه سنه كيدوب شعبه اختيار ويرمديكى حالده آتالارى اوز كوچلر ينه بويله وحشى حر كه دوام ايدوب مصوم و بالاچه قيزلارى ساتوبورلر. بويله قانوه مغاير اولان بس عادتلك قاباقى آماغا لازمى اورغانلار ك نظر دقتنى جلب ايديريز.

شاكى
سهو
كچن 17 نومرومك 2نجى صحيفه سنده شوللو دميرچيدن و «لامذهب» امضالى مقاله ده قولاق سوزنك باتنده بونان «بولداش» لقبى سهوا كچمشدر.

آغبابادان
قرائتخانه كومالرى ضعيفدر
آغبابا ناهجه سنده 24نجى ايلدن اعتباراً دورت دانه قرائتخانه كوماسى آچيلمشدر فقط بونلر لازم اولان ايشلر اولماديغدن كتابلرى هرهسى بر كندچينك ايتونده قالار ق باسلامشدى. اما 25نجى ايلدن اعتباراً منتظم اولار ق دورت كنده قرائت خانه كوماسى آچيلمشدر فقط ينده قرائت خانلر لازم اولان ايشلر بوقدر. و كندچيلر مزده قرائتخانه به طوبلاشوب وقتلر ينى لزوم سز شيلر ايله كچيريرلر. بو بارده مركزى سياسى معارف و قضا سياسى معارف شعبه سنى نظر دقتنى جلب ايديريز.

قره ديات جمعيتك كندليه كومكى
قرمى كند ناهجه سى اجرائيه قو-
ميته سى تزدنده آچيلان قره ديات جمعيتى احتياجى اولان كندلر باره ويرور. بو بساره او كوز، آت، او بايمساق و سائر بو كبي مهم اولان احتياجلار ا ويرور. جمعيتك باره سى آز اولديغدن تكرر باره آلماق ايجون مركزى باقىنا مراجعت ايدلمشدر. جمعيتك عضو ليكنه فقرا و اورته بساب كندچيلر قبول اولورلار. جمعيت تجارت معامله سنه باشلاياراق كندلر ينى محتكرلر ك ائندن قورنار اقادير.

ك. حسن زاده
ديليجان
صو ووقدر
آرداراز كندك اهالسى اكنجيليك ايله دولانير، توپراقلارى كفايت قدرى وار آتجاق سو چيئدن حاللارى چوخ قادير. بر نيجه چهشمه اولدقنى حالده اونلاردا كيجن ايلين قوراققگدان باتوب زه والى كندلر ينى اولان اكلرى قورودى.

قضا اجرائيه قومته سنى نظر دقتنى جلب ايديريز.
قايده قالان
قوپراتيف لازمدر
دورالگز قضا سنى برنجى ناهجه سنى كلكر، قاشوخ، قباخلى، جاني، قالمير آين سسى، گولودوز، قاراقايه و قودو سى بو ايكي مهم مئله نظر تيرسون. معلم ه. طريبان

اولاراق 2000 نفر نفوسدن عبارتدر. بو كندلر ك مسافه سى حسن كنده اولان قورايئندن 18 ويرست كئارده اولديغدن كاسب كندلر بو قورايئ ندىن اشفاده ايديله بورلار.
مختار غفاروف

زنگى شردك ك نظر دقتنه
ياز آچيلاندىن ايمديه قدر زنگى ادارهنك كنده كى عضولرى و فقير كندچيلر گومان ايديردبلر كه زنگى ادارهنى دراقور گوندروب برلر ينى سورديرمك. آتجاق ايمديه قدر دراقور گلهميش و بو سيدن قوشار صاحيلر ي كندچيلرى سوماقده درلر. بر ديست بامبوق برى يكرمى بش و يونجه برى ائلى مئتا سوروب گونده اوج دفعه دخى چوره ك بيورلر. اگر بويله دوام ايدرسه كندچيلر اكندينى محصولانلار ندىن بر دانا اولسون اوز اولر ينه كورموبوب قيشدا كى احتياجلار ينى دخى دفعه ايمه زلر. ايكنجى مهم بر مسئله دخى بودر زنگى ادارهنى بامبوغك چنك وقتنده هر بر ديست بامبوق اكنه كندجيه اون بارداندىن آرتيق ويرمبور اتقاي دوشوب ويرنده زالوق آور. كندجى ايجون يكرمى و يا اوتوز منات ويرمك مشكلدر چونكى بول اولمبور و كندجى مجبور قالب بديقى بامبوغى او ك بر بوجاغنه دولدير و بضا كندچينك دقتسلكندن بامبوغسا اود دوشور و كندجى بويوك ضارره دوچار اولور نيجه كه بو ايل خاچابارا قلى قوربان شكر اوغلونك بامبوغنه اود دوشدى. توقع اولور كه زنگى اداره سى بو ايكي مهم مئله نظر تيرسون. معلم ه. طريبان

آجيناچق حاللر
آرباد كندينده اولان قوموموللار اوروچ دوتوب نماز قيلرلار. مثلا براهم موسابوفيك اوزى 22نجى ايلدن قومومول اولسا اول 23 كون اوروچ دوتور.
آرباد كندينده بر دانه قرائتخانه تشكيل اولوموش اما قرائتخانه نك نه آقوشقاسى وار نه قابوسى و نه دمديرى وار. و قوموموللاردا سياسى ييلكندن كيرى قالرلار. اگر ديسلر آرباد كندينده اولان ميرزه على اوغلو اوزك كاتبي اولوب بر نيجه آيدان سكره كتابليكنن چقوب مكينك ساير اغنى آباروب خزينه دون تيكمشدر. مرزه عسكراوف

فرقه و قومومول حياتى
زنگه زورردان
بيونير تيلماتيجيلر لازمدر
ارمنستانده زنگه زور قضا سنده توركلره مخصوص 75-85 تورك كندلرى واردر او جمله دن 100 نفره كبي مكينلر ده چوقولر تحصيل ايديرور. فقط ايمديه كبي بونلار ك ايجروسنده بر تشكيلات بوقدر 12-13 باشنده چوقولر كو چلر ده سفيل سكردان دولاشوب تريبه عوضنه كوچلر ده ساشماق-دو كشمك و بايروس چكك زيبيله و قومسار اوتاماق ايله مشغول اولور و برده ملا ياته كشمك موهومات ايله كونلر ينى كچيريرلر. مركزى و محلى فوربوس ادارهنى زنگه زور تورك كندلر نده بيونير تشكيلاتى دولتمك ايجون تيلماتيجى كوندرمه سنى رجا ايديريز. ميرسلان يوسفوف.

قظاره اوتورنديروب عشق اباده طوغرو آبار برلر.
بولدا ايشيق آچيلانده آخچا-گوما و بره وال استانسيلر ك آره سنده قطارى دورديرلر. «26» يى قطاردن چقاروب بولدان بر باره اوزاقده وهشيجه سته تائف ايديرلر.
بو وهشيلكه زاقاسى حكومت عضولرى فونديقوفك باشنده اولماق شرطيله، انكليز عسكزلر بلك ك بوبو كى قسايدان ديق-جونسون اشراك ايتمشدر.
فونديقوف و جونسون بو قنك كيزلنمسه و قومسارلر ك گوبا هندو- ستانه كوندريلمه لر نه دائر بر خبر ميدانه انملا ر ينى مشاوره بابارلر.
و لاكين بو مشاوره بوشه چقار و 26 قومسارلر قنلى ميدانه چقار. انكليز زاقاسى اولكه سته حكومت ايتديكلر ندىن سوگره، اوزلر نك صادق قول فونديقوفى در دست ايتمشدر، كه ده سر بسنجه ايتهديكار ينى باسوانر.
بر زمان سوگره فونديقوف جسدن قورتولار ق. قافقاسيايه و سوگره ده استاينفرد رابوته كچمش و كيزلنمشدر. 1925 يلك بانوار آينده، اونك كيم اولديغنى اشكار اولدقنده، اونى در دست ايتديلر.
همين قطار ايله زاقاسى حكومتى فرانسوودسقه كلكر، انكليز عسكرى قوماندانقيله كيزلى اجلاسى يبار. سنيا بر ك 19-20 كيجه سنده 26 بولداشلىر جيسخانه دن چقاريلر و

فونديقوفك محاكمه سى

باكيده آبريل آينك 16 دن فونديقوفك محاكمه سى باشلانمشدر.
بو حرف كيم در، و نه ايش كورمشدر. فونديقوف، روسيا س-ار فرقه سنى گوزه چاربان عضولر ندىن ايمش، 1918 ده او زاقاسى اولكه سنى موقى حكومتك صدرى ايدى.
زاقاسى و توركستان اولكه لر نده شورا حكومتى اجرائى حكم ايتمكه برابر س-ار و آغ غوارديار شورا حكومتى نه لمك ايجون هر وجهمله چاليشيرلدى. بر زمان اونلر آخچا باتنده و قيزيل عروانده حتى اختشاشلر و عصيانلر بياه چقارديلر. هانسيلر ده كه فونديقوفك بويوك اشراك و رولى وار ايدى. همان او ايدى كه اسخا باده 9 بولشه ويك قومسارلرى توتديرمش، هانسيلرى كه 1918 يلك ايل اول آينده گولله نديردى.

باكى نك شورا حكومتى
اوقتايبر انقلابدن و روسياده شورا حكومتك تاملشمه سندن سوگره، روسياده باش ويرن و طلدناش محاربه لر نك سيبندن باكونك او برى اولكه لر دن علاقه سى بستون كسيلدى. لاكين باكو قلمه سى اوزىنى غايب ايشمده و 1917 نجي يلك نوياير آينده شورا حكومتى اعلان ايتدى.
باكو شوراسنده بولشه و قنلر آز

قاسيان ايجرى سوقولمق ايجون مناسب فرصت آرابوردى.
بر طاقم بالان وعدار ايله انكليزلر س-ارلرى، منشه و قنلرى و داشناقلى قانديرير و تشويق ايديردبلر كه اونلر شورا حكومته قارشو محاربه باشلا سونلر.

فونديقوف
بو فرقه لر ايسه انكليزلر ك ائنده آت اولر ق، باكو حكومتى قانديرمه باشلازلر كه باكو محاربه سز انكليزلر تسليم ايتسون.
اونلر ايلك كونلر ده موق اولمادبلر ايسه ده، سوگره دن باكونك خارجى دنيان علاقه سى كسلديكده و عثمانلى تر كرنك باكويا ياشمالر نده او فرقه لر باكو شوراسنك 25 ايل اجلانده باكونك انكليزلر تسليم ايديله سنى قراره آديلر و بويله جه مقصدلر ينه وارديلر.

باكو قوميسارلر نك در دست ايديله سى
همين قرار چقاريلديغدن سوگره باكو خلق قوميسارلر شوراسى باكو براقوب آذر خانه چكلمه به قرار ويرمكه مجبور قالدى ايل آينك 31 نده قوميسارلر كيميه مينوب باكين چكلمه كلكر نده دگر اوزر نده اونلر كيمسنى توتوزلر و قوميسارلرى باكو به كيتيريلر. اولرى عسكرى محكمه به ويرمك ايتتيريلر، اما ستيبابر آينده باكو عثمانلى تورك لرنك آينه كچير بو كونلر ده قوميسارلرى «توركمن» آندمه كيميه يئنديرمك آذر خانه آيا راجق برده، كيمى فرانسوودسقه طوغرى چويريلر.

26 قوميسارلرى ناصل اولدديلر
او كونلر ده زاقاسى اولكه سته دخى انكليزلر صاحب ايديلر. فرانسوودسقه انكليز پوليسلرى ده كيمنك اوستنده «26» يى در دست ايدير و بو بارده اسخا باده حكومته معلومات ويريلر.
اجرائيه قوميه سى صدرى فونديقوف تيزليكه خصوصى بر قطار ك و چوق امنيتلى مامورلر ك حاضر لاماسنى امر ايدير. همين قطار ايله زاقاسى حكومتى فرانسوودسقه كلكر، انكليز عسكرى قوماندانقيله كيزلى اجلاسى يبار. سنيا بر ك 19-20 كيجه سنده 26 بولداشلىر جيسخانه دن چقاريلر و

DAN JILDIZI VƏ ARZYMIZ

Jeni turq əlifbası ZSKB səzləri varqi biz onları, bəcəmhyrijet lərinde jazajan turq izçi və qənciləri tərəfindən byndan iqi uç il kabak bənimsəliəreq kyrs-larda dərslərin jeni əlifba ilə qətməsi biz qəndçi və bisəvad kalanların səvadlanmasına və kəzətə oxyjyb dunja hadisatından xəbər dar olmaga bəzladıkmız qundən əzumuzu adam hesab ediriq ona qərədə jeni əlifbaı, daha dogrusı, izçi və qəndçi əlifbasının dirlijimizə qəçirilməsi için çalısan idarələrimize nəzərinə bynı, qəstərməq istədiqqi zakafkasjada çikan «Jeni yol» kəzətəsinin için-də o kədar ərəb və fars

səzləri varqi biz onları, bəcəmhyrijet lərinde jazajan turq izçi və qənciləri tərəfindən byndan iqi uç il kabak bənimsəliəreq kyrs-larda dərslərin jeni əlifba ilə qətməsi biz qəndçi və bisəvad kalanların səvadlanmasına və kəzətə oxyjyb dunja hadisatından xəbər dar olmaga bəzladıkmız qundən əzumuzu adam hesab ediriq ona qərədə jeni əlifbaı, daha dogrusı, izçi və qəndçi əlifbasının dirlijimizə qəçirilməsi için çalısan idarələrimize nəzərinə bynı, qəstərməq istədiqqi zakafkasjada çikan «Jeni yol» kəzətəsinin için-də o kədar ərəb və fars

JENI ƏLIFBA QITAB-LARI LAZIM DUR

Vedi-basar nahijə mərəqəzi olan Bəjuq-vedi qəndində jeni əlifba kyrsy açılmısdur. Həmin kyrsda 40 nəfərdən fazla qəndçi və kom-somol jeni əlifba ilə qəzəl-cə sevadsizliqləri ləgv et-mədə dirlər. Deməq olarqi qəndçimiz 50 fajisi halı, hazırda jeni əlifba ilə səvadlı durlər.

Kra'ətxanədə turqca, rysce, ermənica cur bə cur si-jasi qitabları, bylyndygy halda, jeni əlifbada lazımlı olan qitab və ədəbiyat joxdur.

Əqər kra'ətxanəmizə la-zımlı jeni əlifba qitabları, qəndərilirsə, qəndçilərimize daha tezliqlə və həvəsli oxyrlar.

Mərəqəzi jeni əlifba ko-mitəsinin nəzəri dikkətini cəlb edəriz.

Lentryə Sulemanof RAB-FAƏ ƏZƏQI TƏRƏKKI EDƏR

Jəvan turq əmələ fakul-təsində olan qəncilər təzəqilatı, qəcmizə nisbətən tərəkki etməqdədir uzəqin tazə məsyl qatibəsi hazırlıqlı oldyğundan nobəti iclaslar vəkəti vəkəndə olar.

Obiri tərəfdən uzvulərin sjası, savadsızlıqlarını, ləgv etməq için uzəqdə səjasi dərənəq təzəqil olynıbdur, əzəq qatibi by səjasi savadsızlıqlı, ləgv etməq məsələsinə artıq dərəcədə əhəmiyyət verəy əzəq uzvulərinin hər bir noksanlarını, duzəltmədədir byndan bəka Rab-

fakda «Rəbfak jıldızı» adın-da bir divar kəzətəsi nəzərolınyr, qəcən sənələre qə-rə rəbfak əzəqi tərəkki et-məqdə oldıki qərulməqdə-dur.

K. Əhmədof KRAƏTXANƏNİN HALI

1925 ilə qirdiqdə Zənqi basarın Arbat qəndində nahijə icraiə komitəsi tərəfindən kraətxanə təzəqil olyn-dy və o kraətxaniyə qənd, lillərin elmi cəhətinə kabak qətməsinə dair təsərufatın juqsəlməsinə dair nahijə icraiə komitəsi tərəfindən cyr-bə-cyr oxynaklı qitablar qəlmədi. Qəndin ortasında kraətxanə için jaxə, bir jər kərar verilmədi. İmdisə kraətxanənin jəri deqəzilub və qəndin çək pajına yzak və pəzmurdə bir jerdə təzəqil olunmuşdur.

Tazə qitablar qəndlilərə dair cyr-bə-cyr əzəqilər, kəzətələr qəlməsi qəsilubdur, və qəndlilər qəndə kraətxanə olmyjan bir halda jəzə-jurlar. Bəjlə pəzmurdə olan izlər tərəfindən nahijə icraiə komitəsinin nəzəri dikkəti cəlb ediriz.

Cavad Axyndof

İNZİBAT LAZIMDUR

29 apreldə 7 illiq məq-təb tələbələrini tərəfindən hə-man məqtəddə «Təməqarlık» tjatrosı, ojnanıldı.

Tjatro məraklı, və qəzəl bir syrətdə qəçdi. Əqər tjatronın bir noksanı, var idisə, oda inzibat olmama-sıdı. Tjatronın mudiri mə-syli öz vəzifəsindən bojyn kaçırb və bir qənardə dy-rub, onyn jərində 5 nəfər tələbələr onyn vəzifəsini da-zıjırdı, biçərə tjatroja iztraq edənələr bilmirdiqi hansı-nın byjyrdıki,na əməl et-sinlər.

Kəntrol dyran joldəzəlar-də öz adamlarını, biletı ol-madan çağırub kabakda jər vərüb biletı olanlar isə ajak ustə kəlmədi, və axırda jər ustundə bir nəçə nəfəri təhkir edib jola saldılar.

Tjatroja kırakdan qələn joldəzəların əqsərisi məqtəb tələbələrindən pəq na razı, kaldı. Belə olan syrətdə bir məqtəbdəqi inzibat olmadı əjlə məqtəbdə ictimai iz aparmak mımqun olmaz byny heç qəs inqar edə-məz. Məqtəb mudirinin by qibi izlərə əhəmiyyət verməsi lazımdur. Tıqan

EÇMIJAZINDƏ JENI ƏLIFBA QIDIZATI

Qəcən ilin Mai ajından etibaren kəza jeni əlifba bu-rosy, və by ilin əvəllərində isə, «jeni əlifba dərənəq-leri» və «dostlar cəmiyəti» təzəqil olynmuşdur.

Kəzaja 25 nysxa «Jeni Yol» kəzətəsi qədir. kəzədə olan 1-inci dərəcəli məqtə-bin 1-inci krypasında, və o biri krypalarında isə həftə-də iki-üç dərə jeni əlifba ilə qıdijor.

Kəza məarif əbəsi tərəfindən kyrslarda qəndçi hə-

vəsqərlərindən 140 nəfərdən zijadə bisavadlıqlarını, jeni əlifba ilə ləgv etmədədir. Məqtəblərdə çikan divar kəzətələrinin jazisini jeni əlifba ilə çıkacakdur.

Jeni əlifba cəbhəsində bəzlanan by həvəs və tərəkki nəzərə aldığımızda əmin olabiliriz qi həman bir il sonra Eçmijazın kəzəsində bir nəfər olsyn turq qəndli jəni əlifbadan bisəvad kəlmijacakdur.

Səfər karadagli

JƏ JAXƏL QITMIR

Basar-qəcərdə təzəqil olynan jeni əlifba bürosünün iz-ləri jaxə, qitmir. İmdijə kədar daha bir iclas çağır-ılmamışdır. İcin bəzında təjin edilən joldəz isə əhə-

mijət verməyor.

By bərədə mərəqəzi turq əbəsinin və komitənin nə-zəri dikkətini cəlb edəriz.

Baqy

نظر يتورمەلى

ابروان شەرىك ترخانوفسكى كوچە سندن اسكى موھومات برستلردن ملا دورە تىل آيدىنە بر قادين جوان قىزلارى اوز باشە طوبلايۇپ اسكى اصوليە يەنى قران اوقۇتماقلىق و قىلرني بەودە اولاراق صرف ايتدیریر. و اونلری معارف مەدیتەن قاصید جەروم براقاقدا در.

ھەر حالده شەر دائرەسندە گنج قىزلارە و بۇن گنجلەرە مەخسۇس معارف اوجا خلرى اولدىنى حالده بويە بر وھشى جەركلردە بولغان شەخسلەرگ اوكى آتما ليدر. و بو مەشلەنگ تىزلىكە قىد اولو نەمانى معارف قومسارلىقدان بىكلە بويۇز.

كەند تەصرفات جياتى

سېزەوات اكيگز

رايونلارمىزدە بر چوق برار واردر يش كىروانكە دارتار، بو سادە حسابلە ھارادە موقىتە جۇر بە جۇر سېزەوات اكمك ممكندر. بر چوق برلردە سېزە وات اكميورلر چونكە او ايشە آشنا دكلدرلر بعضى برلردە اگېرلەرسەدە آنجق اوز اولرنيگ احتياجى ايجوندر. جوقىسى بىلمير كە سېزىكارلردن چوق بىوك فسايەدە كوتورمك اولور. آنجق بر ايكى بىوك شەرلردە؛ ابروا ندە و لەيتاقساندە مەخسۇس سېزىكار واردر اولنلار كە ھېن ايشلە مشغولدرلر بىلوولر كە بر دىستايىن سېزىكار كەندك دېكر اكيئلردن درت بش دقە آرتق منفعە ويرير. بر خرادا حساب ايتمش اولورايەكە حقيقت اولدىنى آگلارز. مثال اولەرق كەلمى كتورەلم. بر دىستايىن برەدە اگە آزی بىكرمى يىگ باش كەلم اكمك اولار. ھامۇسە معلوم ھەر بر باش كەلم

تارلادن برە دكل درت يا آتى، اون ايكى بە قدر مەھسول آتور. اكيئلرمىزدن برە سىز - اون دە مەھسول قالدېرىق باجارايلەك چورە كىز اكيئلەدېكى و كىي بلكە بارىسى دە آرتار. چورەك اوجوزلانور و كەندچى تەاخل اكيئلگ وسعتنى آزالدوب مەقابىلدە او برەدە حرئى و بىوك فايەدە كتورەن كوكرتيلر مەلا بىموق، توتون، كونجوت و اوزكە شيلر اكر.

ق بىوك فايەدەلر ويرەييلور اولرردە دە بىوك اولجى ايلە بىدای و آريا اكيئلور. ھەر نە قدر ھر بيل ارمنستاندە چوق اكين ايديلور اما آتان مەھسول-بىدای و آريا كەندچىلرمىزە كفايت ويرەييلور. بىلدە اگ آزی ايكى مېليون بوتدن زيادە چورەك روسيەدن كتوردوروز. بونگ سېيى، چوق كەندچىلرمىزگ ظن ايتدىكى كېيى، توبراغىمىزگ قالغنى دكلدر، بز بىاخشى اكيئلر دكلز، و دەھا توپراقى باخشى قايرمانگ اصوللرني بىلميوروز، باشلوجە ايش توپراقى قوتلندېرىمكدر. مەملىكلەر واردر كە آرزومت و اذيت چىكپور و بر دىستايىن بر اوزرندە آز مصرف ايدېرلر اما بزم كىي برە 4-6 مەھسول قالدېرىموب 20-30 حتى زيادە قالدېرىولر. بلى شى، بز دخى تەاخلگ مەھسولاتنى بو كەسلدە بىيليرز مذكور مەملىكلردە اولان مەھسول قدر اولماسادە ھېچ يوق تە مەملىكتمىزگ احتياجنە كفايت ويرن قدر تەاخل الە كتورەييلوروز. ھەر كەندچى باخشى بىيلير كە قوتلندېرىمىش

كتوريرلر. ابرواندە لەيتاقانە سىزكار وار كەلم، باميدوز، بادىخان، سوغان كل باسار، لوبى و نوخود اكمكە 5-6 باش كلفتدن عىبارت عائلەسنى ساخلىر. دەھا بىوك شەرلردە مەلا قىلسەدە، موسقوادە و ساتر برلردە سېزواتى شەرە جوار اولان كەندلردن آلېرلر و او كەندچىلر بالىگز سېزەوات اكمك و شەرە كىروب ساتماق ايشلە مشغولدرلر. سېزەواتچىلرگ فايەدەسى دەھا بىوك اولور نە وقت تىزلىكە بىشان سېزەواتى ساتشە چىقاربولر. ا. درنرسىيان

تەاخل مەھسولاتنى نە جۇر آرتيرەلم چورە كە مالك اولمقدن اوترى كەد چىلرمىز ارمنستاندە ھەر برەدە تەاخل اكيور لر، حتى طاغلى مەھلردە دە، طولنىگ وورماسنە صفولرگ ابارسەنە و بىگ درلو بىكلەنلىمىز قىسەلرە باقمېرىق، اكيورلر و چوق دقە برە سېدىكى توخومى كوچ حاللە قالدېرايېلرلر. او برلردە كە مەلەلر

